

Danica Mojić Milena Jović

Master pedagoških nauka

Diplomirani vaspitač

JU Dječiji vrtić „Čika Jova Zmaj“, Bijeljina

PEDAGOŠKA UVJERENJA

Danica Mojić: Imajući u vidu činjenicu da sam 12 godina radila kao vaspitač u grupi, a da sam od 2010. godine na mjestu stručnog saradnika – pedagoga, uvijek na umu imam dijete, njegove potrebe i interesovanja i njegov cjelovit razvoj. Moj moto je da svako dijete zaslužuje jednake šanse za ostvarivanje svojih potencijala i moj je posao da djeci, roditeljima i vaspitačima, u skladu sa svojim znanjem, pružim maksimalnu podršku (pomoć u planiranju i inoviranju vaspitno – obrazovne prakse, organizovanje različitih radionica za roditelje, organizovanje seminara za vaspitače, pisanje različitih projekata koji će doprinijeti unapređivanju predškolskog vaspitanja i obrazovanja, kako u vrtiću „Čika Jova Zmaj“ i Gradu Bijeljina, tako i u cijeloj BiH). S tim u vezi, važno mi je što radim sa romskom zajednicom i međunarodnim organizacijama koje se, zajedno sa nama, bore za povećanje obuhvata djece u BiH predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem. Inspiriše me svaki trenutak u kojem vidim napredak kod bilo kog djeteta, roditelja, vaspitača. Motiv za dalje mi daje svaki pomak, ma koliko on mali bio, i utvrđuje me u mišljenju da je neophodno da svaki pojedinac da svoj maksimum, pa će nam svima biti bolje.

Milena Jović: Kroz profesiju vaspitača, 9 godina radnog iskustva, od toga 6 u vaspitno obrazovnoj grupi smatram da je veoma važno poznavati karakteristike dječijeg razvoja, ali svakom djetetu pružiti ono što ono zahtjeva; tj. zadovoljiti njegove individualne potrebe. Nekada smo mi, kao djeca bili poprilično ukalupljeni, a danas je zaista svako dijete individua za sebe. Bitno je steći povjerenje, pružiti mu priliku da iskaže svoja interesovanja, a posle, kada ona "isplivaju" pomoći mu da ih nadograđuje, preispituje i zadovoljava. Kroz takav rad, vaspitač mora i sebe da preispituje, vrši konstantnu samoevaluaciju rada i potrudi se da ponudi djeci nove sadržaje i načine rada, jer današnja deca nas u mnogim stvarima prevazilaze. Trebamo se prilagoditi promenama u detetu, kao i sredini za učenje.

Kao majka troje dece, često se ponašam kao i svi drugi roditelji, vagam svoje odluke, preispitujem postupke i ponekad pomislim da sam možda nešto trebala drugačije; ali biti roditelj i imati odgovornost za kompletan razvoj i ponašanje svojeg djeteta trpi i poneku grešku koja je vjerovatno načinjena iz ogromne ljubavi.

KRATAK OPIS PRAKSE

U namjeri da se djeci promoviše zdrava ishrana nastao je set materijala koji su poslužili za obradu više podtema u okviru glavne teme. Set se sastoji od dvije komponente: didaktičko sredstvo i set slikovnica. Didaktičko sredstvo „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“ je sastavljeno iz tri segmenta, i to: Slagalica „Tanjir zdravlja“, Igra memorije i „Vrtuljak zdravlja“. Set slikovnica „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“ od 40 slikovnica (10x10 cm), u pet različitih boja. Obuhvaćeno je pet grupa namirnica (voće; povrće; žitarice; proteini/meso, jaja; mliječni proizvodi). Svaka slikovnica se odnosi na jednu prehrambenu namirnicu i sadrži originalne stihove o njoj.

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

NASLOV

Didaktičko sredstvo „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“ i Set slikovnica „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“

OPIS PRAKSE

Didaktičko sredstvo „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“ je sastavljeno iz tri segmenta, i to:

1. **Slagalica „Tanjir zdravlja“** (64 komadića). Na slici se nalazi tanjir zdravlja (pun tanjir, sa namirnicama iz pet osnovnih grupa: voće, povrće, proteini, žitarice, mliječni proizvodi).
2. **Igra memorije** - 50 kartica na kojima su slike hrane, iz pet kategorija namirnica (voće; povrće; žitarice; proteini/meso, jaja; mliječni proizvodi) – po 5 x2 kartice iz svake kategorije (po dvije iste, kako je uobičajeno za igre memorije).
3. **„Vrtuljak zdravlja“** - 4 slike tanjira zdravlja, kao podloge na koju će se ređati sličice (50 sličica) i „Vrtuljak zdravlja“, krug je podijeljen na 8 jednakih polja, na kojima se nalaze slike: povrća, voća, žitarica, proteina, mliječnih proizvoda, polje na kojem stoji popunjen tanjir, što znači da se mora preskočiti jedan krug, polje sa nacrtanim praznim tanjirom, što znači da se može uzeti bilo koja sličica, polje na kojem je nacrtan mali „Vrtuljak zdravlja“, što znači da se vrtuljak zavrti ponovo.

Set slikovnica „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“

Set od 40 slikovnica (10x10 cm), u pet različitih boja. Obuhvaćeno je pet grupa namirnica (voće; povrće; žitarice; proteini/meso, jaja; mliječni proizvodi). Svaka slikovnica se odnosi na jednu prehrambenu namirnicu i sadrži originalne stihove o njoj.

DETALJAN OPIS

1. POLAZIŠTA

Sve veći broj djece ima problem sa gojaznošću, a sve češće nam roditelji dolaze sa različitim zahtjevima u vezi sa vrstom hrane koju njihova djeca vole ili ne vole, a primjetili smo i povećavanje broja djece koja imaju različite alergije na hranu. Pored toga, svima nam je poznato da djeca jedu mnogo slatkiša, brze hrane i sl. Smatrali smo da je važno da, kroz igru, djeci približimo važnost pravilne ishrane i da ih upoznamo sa namirnicama koje, mnogi od njih, nikada nisu probali. Prije toga smo, timski, u našem vrtiću uradili slikovni jelovnik, gdje smo slikama predstavili jelovnik vrtića, tako da djeca sama mogu da vide šta je za doručak, ručak ili užinu tog dana.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj: Nakon korišćenja didaktičkog sredstva i seta slikovnica „Jedi zdravo! Bravo, bravo“ očekivali smo da djeca prepoznaju i upoznaju različite vrste namirnica, razvrstaju ih u grupe kojima pripadaju, nauče stihove o njima, ali i da razvijaju svijest o značaju zdrave i pravilne ishrane za zdravlje ljudi. Samim tim, očekivali smo promjene u prehrambenim navikama i prenošenje dječijih pozitivnih iskustava u porodicu.

Ishodi:

- Razumije osnovne zahtjeve za čuvanje zdravlja (svakodnevno vježbanje, odmor, pravilna ishrana i higijena);
- Dijete je motivisano da se pridržava navika zdravog života;
- Koristi se kašikom, viljuškom i nožem;
- Poštovanje pravila ponašanja i pravila igre;
- Svijest o potrebi ishrane kvalitetnom hranom, korišćenja ispravne vode, boravljenja na

svježem vazduhu i sl.;

- Poznavanje funkcija sopstvenog tijela;
- Poznavanje uslova za život čovjeka (vazduh, higijena, hrana i sl.);
- Saznanje iz pojedinih nauka na elementarnom nivou (medicina, biologija);
- Grupiše predmet po veličini, boji, obliku, položaju i sl., najprije prema jednom kriterijumu, a potom uzimajući više kriterijuma;
- Pridružuju predmete drugim predmetima na osnovu nekih karakteristika;
- Uočava odnose između cjeline i dijelova;
- Shvata da su znaci na hartiji pisani govor, odnosno, da su štampani tekstovi i simboli nosioci određenih značenja, kako u knjigama, tako i u natisima, etiketama i sl.;
- Imenuje stvari riječima;
- Odgovara na pitanja, postavlja pitanja;
- Aktivno učestvuje u razgovorima na razne teme;
- Motivisano je da pamti i reprodukuje kraće stihove.

2. DETALJAN OPIS REALIZACIJE

U prilogu broj 1 je detaljno opisano didaktičko sredstvo „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“ Kako smo već naveli, sastoji se iz tri segmenta. Prvo smo u Programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja dobro proučile ishode učenja koji su u vezi sa navikama pravilne ishrane i zdravog života, a nakon toga smo početnu ideju skicirali na papir i napravili idejno rješenje didaktičkog sredstva. Nakon toga, koleginica Milena je napravila kompjutersku pripremu svih segmenata i sve potrebne elemente odštampana u štampariji.

1. Slagalica „Tanjir zdravlja“, napravljena od plastificiranog kartona, dimenzija 40x30 cm (slagalica od 64 komadića). Djeca imaju sliku na stolu ili okačenu na zid, kao model za slaganje slagalice;
2. Karte za igru memorije (50 kartica, dimenzija 7x6 cm), na kojima su slike hrane, iz pet kategorija namirnica (voće; povrće; žitarice; proteini/meso, jaja; mliječni proizvodi) – po 5 x2 kartice iz svake kategorije (po dvije iste, kako je uobičajeno za igre memorije);
3. 4 slike tanjira zdravlja (dimenzija 40x30 cm) kao podloge na koju će se redati sličice (50 sličica, dimenzije 6x5 cm) i „Vrtuljak zdravlja“ – krug od plastificiranog kartona, prečnika 26 cm, sa kazaljkom na sredini. Krug je podijeljen na 8 jednakih polja, na kojima se nalaze slike:
a) povrća;
b) voća;
v) žitarica;
g) proteina;
d) mliječnih proizvoda;
đ) polje na kojem stoji popunjen tanjir, što znači da se mora preskočiti jedan krug;
e) polje sa nacrtanim praznim tanjirom, što znači da se može uzeti bilo koja sličica;
ž) polje na kojem je nacrtan mali „Vrtuljak zdravlja“, što znači da se vrtuljak zavrti ponovo;

Nakon što smo izradili didaktičko sredstvo isprobali smo ga u nekoliko vrtićkih grupa. Djeca su bila oduševljena i sada je naše didaktičko sredstvo svakodnevno prisutno u vaspitnim grupama u našem vrtiću. **U prilogu broj 2** smo opisali set slikovnica „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“ Riječ je o setu od 40 slikovnica, dimenzija 10x10 cm, na preklapanje, napravljene od debljeg papira. Slikovnice su u različitim bojama (ljubičasta, zelena, crvena, plava, narandžasta). Tema slikovnica su različite prehrambene namirnice. Svaka slikovnica sadrži

originalne stihove o datoj namirnici. Svih 40 slikovnica upakovane su u kartonsku kutiju, na čijem vrhu se nalazi natpis „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“. Imajući u vidu didaktičko sredstvo koje smo ranije napravili, set slikovnica možemo smatrati nastavkom ili dopunom. Danica Mojić je smislila stihove za sve namirnice, a Milena Jović je napravila kompjutersku pripremu. Vodili smo računa da slikovnice budu u bojama koje smo koristili u didaktičkom sredstvu „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“, tako da svaka grupa namirnica ima svoju boju. Set slikovnica „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“ je namijenjen svim jasličkim i vrtičkim grupama. Obuhvaćeno je pet grupa namirnica (voće; povrće; žitarice; proteini/meso, jaja; mliječni proizvodi). Na prvoj strani je naslov „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“, sa nacrtanim escajgom, na prvoj unutrašnjoj strani je stih o datoj namirnici, dok je na desnoj strani nacrtan „tanjir zdravlja“ (sa obilježenim poljima za različite namirnice). Na polju u koje spada data namirnica nacrtan je upitnik. Dijete treba da kaže o kojoj namirnici se radi i tek tada otvara slikovnicu do kraja i otkriva sliku namirnice. Pored učećih aktivnosti kojima je tema zdrava hrana, slikovnice su primjenljive prilikom prepoznavanja boja, bogaćenje rječnika, artikulaciju glasova. Isto tako, jedna od unutrašnjih stranica slikovnice je ostavljena prazna i na njoj dijete može nešto nacrtati, zalijepiti aplikaciju ili napisati ime namirnice o kojoj se radi. Slikovnice su svakodnevno u primjeni u našem vrtiću. **U prilogu broj 3 smo** naveli mišljenje jedne vaspitačice koja primjenjuje didaktičko sredstvo I slikovnice u radu sa djecom.

3. EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime to možete potkrijepiti? (najviše pola stranice) Pomenuto didaktičko sredstvo i set slikovnica su u svakodnevnoj upotrebi u našim vaspitnim grupama. Koristeći ih, djeca su naučila da je važno imati pravilnu i izbalansiranu ishranu (kako oni kažu „svega po malo“), značajno je promijenjen i poboljšan jelovnik vrtića, umjesto slatkiša, za rođendane roditelji donose voće. Isto tako, pomenuto didaktičko sredstvo i set slikovnica smo predstavili na Konferenciji u Banja Luci, prilikom predstavljanja standarda ishrane u predškolskim ustanovama, te se iskreno nadamo da će ova didaktička sredstva jednog dana biti u svim vrtićima u Bosni i Hercegovini.

Napominjemo da smo već krenuli sa osmišljavanjem radnog lista „Jedi zdravo! Bravo, bravo!“, u kojem ćemo se potruditi da obuhvatimo sve aspekte razvoja.

4. DODATNI KOMENTARI I SUGESTIJE DRUGIM NASTAVNICIMA KOJI BI ŽELJELI IMPLEMENTIRATI VAŠU IDEJU

Ponudeno didaktičko sredstvo i set slikovnica se mogu obogatiti novim aplikacijama (hrana koju nismo uključili) ili čak i novim stihovima i slikovnicama. Posebno je zanimljivo djeci iz starijih vrtičkih grupa koji sami prave svoje slikovnice i smišljaju stihove o različitom voću, povrću i sl.

PRILOZI:

ДИДАКТИЧКО СРЕДСТВО: „ЈЕДИ ЗДРАВО! - БРАВО, БРАВО!“

ЈУ ДЈЕЧИЈИ ВРТИЋ „ЧИКА ЈОВА ЗМАЈ“, БИЈЕЉИНА

ПЕДАГОГ: ДАНИЦА МОЈИЋ

ВАСПИТАЧ КООРДИНАТОР: МИЛЕНА ЈОВИЋ

ДИМЕНЗИЈЕ И МАТЕРИЈАЛ:

Дидактичко средство се састоји из више елемената, и то:

1. Слагалица „Тањир здравља“, направљена од пластифицираног картона, димензија 40x30 цм (слагалица од 64 комадића). Дјеца имају слику на столу или окачену на зид, као модел за слагање слагалице;
2. Карте за игру меморије (50 картица, димензија 7x6 цм), на којима су слике хране, из пет категорија намирница (воће; поврће; житарице; протеини/месо, јаја; млијечни производи) – по 5 x2 картице из сваке категорије (по двије исте, како је уобичајено за игре меморије);
3. 4 слике тањира здравља (димензија 40x30 цм) као подлоге на коју ће се ређати сличице (50 сличица, димензије 6x5 цм) и „Вртуљак здравља“ – круг од пластифицираног картона, пречника 26 цм, са казаљком на средини. Круг је подијељен на 8 једнаких поља, на којима се налазе слике:
 - а) поврћа;
 - б) воћа;
 - в) житарица;
 - г) протеина;
 - д) млијечних производа;
 - ђ) поље на којем стоји попуњен тањир, што значи да се мора прескочити један круг;
 - е) поље са нацртаним празним тањиром, што значи да се може узети било која сличица;
 - ж) поље на којем је нацртан мали „Вртуљак здравља“, што значи да се вртуљак заврти поново;

ИСХОДИ УЧЕЊА КОЈИМА ТЕЖИМО (шифрирано на основу Програма предшколског васпитања и образовања, аутора проф.др Перо Спасојевић, проф.др Тамара прибишев Белеслин, Стака Николић)

- I Б1₁ Разликује и именује основне боје. Распознаје боје у природи.
- I Б1₆ Проналази једноставнију слику у сложенијој;
- I Б1₇ Спарује дијелове слике који чине слику;
- I Б1₈ Повезује дијелове и цјелине;
- I Б1₉ Разликује доле-горе, лијево-десно, испод-на-у и сл.;
- I Б1₁₁ Именује мало и велико;
- I Б3₃ Коректно манипулише материјалима, како би остварило одређене ефекте;
- I Б5₁ Именује уобичајене укусе;

IB₃ Разумије основне захтјеве за чување здравља (свакодневно вјежбање, одмор, правилна исхрана и хигијена);
 IB₄ Дијете је мотивисано да се придржава навика здравог живота;
 IB₁₃ Користи се кашиком, виљушком и ножем;
 IIG₁₈ Способност за непосредно учествовање у животу и раду одраслих, према сопственим могућностима;
 IIG₂₃ Дјеловање у тиму уз преузимање сопствене одговорности;
 IIG₂₈ Поштовање правила понашања и правила игре;
 IID₁₈ Учествује и ужива у играма улога;
 IID₁₉ Сарађује, дијели, дарује;
 II Ћ₁₆ Свијест о потреби исхране квалитетном храном, коришћења исправне воде, борављења на свјежем ваздуху и сл.;
 III Ж₁₃ Познавање функција сопственог тијела;
 III Ж₁₆ Познавање услова за живот човјека (ваздух, хигијена, храна и сл.);
 III Ж₃₆ Сазнање из појединих наука на елементарном нивоу (медицина, биологија);
 III Ж₄₇ Вреднује рад у групи и тимски рад;
 III 31₁ Дијете уочава карактеристичне одлике предмета и појава и може да оперише њима;
 III 31₂ Групише предмет по величини, боји, облику, положају и сл., најприје према једном критеријуму, а потом узимајући више критеријума;
 III 31₄ Придружују предмете другим предметима на основу неких карактеристика;
 III 31₈ Уочава односе између цјелине и дијелова;
 III 31₁₅ Умије да поставља правила;
 III И₄ Има развијену координацију покрета руке и шаке (покрети су тачни, прецизни, усмјерени);
 III И₉ Спретно је при обављању радњи доминантном руком;
 IVJ₁₉ Схвата да су знаци на хартији писани говор, односно, да су штампани текстови и симболи носиоци одређених значења, како у књигама, тако и у натисима, етикетама и сл.;
 IVJ₁₆ Именује ствари ријечима;
 IVJ₃₄ Одговара на питања, поставља питања;
 IVJ₃₇ Активно учествује у разговорима на разне теме;

ОПИС ИГРЕ:

Игра је намијењена дјечи средње и старије вртићке групе (4-6 година), иако је и млађа дјеца могу користити (нпр. ређање сличица на одговарајућа мјеста у тањиру здравља). Игра има више сегмената, и то:

1. **СЛАГАЛИЦА „ТАЊИР ЗДРАВЉА“** (64 комадића). Дјеца имају слику на столу или окачену на зид, као модел за слагање слагалице. На слици се налази тањир здравља (пун тањир, са намирницама из пет основних група: воће, поврће, протеини, житарице, млијечни производи). Слагалица је намијењена раду у малој групи.

- 2. ИГРА МЕМОРИЈЕ** - 50 картица на којима су слике хране, из пет категорија намирница (воће; поврће; житарице; протеини/месо, јаја; млијечни производи) – по 5 x2 картице из сваке категорије (по двије исте, како је уобичајено за игре меморије). Дјеца треба да издвоје парове картица на којима се налазе исте намирнице. Игру меморије може играти двоје и више дјеце. Једно дијете, одабрано бројалицом, промијеша картице и поређа их тако да су окренуте лицем на доле. Први играч бира 2 картице, окреће их на лице, тражећи пар. Ако су слике на картицама исте, тј. чине пар, играч их издваја са стране и чува. Уколико картице не чине пар, покаже их свим играчима и поново врати на исто мјесто, лицем на доле. Игру наставља сљедећи играч. Игра се завршава када играчи пронађу свих 25 парова. Побједник је играч који сакупи највише парова.

3. **„ВРТУЉАК ЗДРАВЉА“:** Игра је предвиђена за 2, 3 или 4 дјеце, од којих свако узме подлогу на којој је нацртан тањир здравља. Подијелимо дјеци по 10, 9 или 8 картица, зависно од броја играча (два играча-10 картица, три –9, четири – 8 картица). Остале картице су на средини стола, лицем окренутим на доле. Дијете заврти вртуљак, на којем је 8 поља са различитим сликама (поврће, воће, житарице, протеини, млијечни производи, на једном пољу је пун тањир – што значи да дијете прескаче један круг игре, на једном је празан тањир, што значи да може ставити било коју картицу, а на посљедњем пољу је сличица вртуљка, што значи да се окретање вртуљка понови). У зависности од тога на којој слици је стала казаљка, дијете узима сличицу из те групе намирница и ставља је на свој тањир здравља. Уколико у својој групи картица нема одговарајућу, узима једну из „баште“ на средини стола, ставља је на тањир или задржава код себе. Игру наставља сљедећи играч. Игра траје док се све картице не потроше, односно ставе на тањире. Уколико игра само два играча, број картица може бити и мањи.

